

ความต้องการจำเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
THE NEED FOR PARTICIPATORY MANAGEMENT OF THE EDUCATIONAL
INSTITUTION COMMITTEE UNDER THE PATHUM THANI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

¹นาริรัตน์ ปันดี Narirat Pandi ²อินธา ศิริวรรณ Intha Siriwan

³พีรวัดน์ ชัยสุข Peravat Chaisuk

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: nareerat340@gmail.com

Article Received: July 31, 2025. Revised: September 19, 2025. Accepted: September 21, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุหรือองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,539 คน และมีกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำนวน 307 คน โดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สภาพที่ควรจะเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกขั้นตอน $PNI_{modified}$ อยู่ระหว่าง 0.650-0.695 โดยภาพรวม $PNI_{modified}$ 0.667 เมื่อเรียงอันดับรายด้านจากมากไปหาน้อย ตามความต้องการจำเป็น คือ อันดับที่ 1 ด้านการร่วมดำเนินการ ($PNI_{modified} = 0.695$) อันดับที่ 2 ด้านการร่วมรับรู้ผลประโยชน์ ($PNI_{modified} = 0.684$) อันดับที่ 3 มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากัน 2 ด้าน คือ ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ และด้านการร่วมติดตามประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.650$)

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วม, คณะกรรมการสถานศึกษา, โรงเรียนประถมศึกษา

Abstract

This study is quantitative research. The population for this research consisted of 1,539 school board members from the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office for the academic year 2024. This group included parent representatives, teacher representatives, community organization representatives, local administrative organization representatives, alumni representatives, representatives of Buddhist monks or other religious organizations in the area, qualified committee members, and school administrators acting as committee members and secretaries. The sample group consisted of 307 school administrators and school board members under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office, determined by Krejcie and Morgan's sample size table. The data obtained from the research were analyzed using basic statistics, including percentage, mean, standard deviation, and needs assessment index.

The research findings revealed that the actual state of participatory management of the school board under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office, as a whole, was at a high level. Regarding the desirable state of participatory management, it was found that the sample group had necessary needs at every stage, with a Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) ranging between 0.650 and 0.695. The overall PNI_{modified} was 0.667. When ranking the aspects by priority needs from highest to lowest, the order is as follows: 1st, Joint Implementation ($PNI_{\text{modified}} = 0.695$); 2nd, Jointly Sharing Benefits ($PNI_{\text{modified}} = 0.684$); and 3rd, two aspects with equal priority needs, which are Joint Decision-Making and Joint Monitoring and Evaluation ($PNI_{\text{modified}} = 0.650$).

Keywords: Participatory Management Based, The School Committee, Primary School

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 เป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งหลักในการบริหารและจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษานี้ ต้องยึดหลัก 3 ประการที่สำคัญ คือ ข้อ 1) การกระจายอำนาจไปยังเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ที่ปรากฏในมาตราที่ 39 มีใจความว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ข้อ 2) การบริหารโดยคณะบุคคลดังที่ปรากฏในมาตราที่ 4 มีใจความว่า ให้สถานศึกษามีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา สถานศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา และสถานศึกษาอาชีวศึกษาของแต่ละสถานศึกษาเพื่อทำหน้าที่ดูแลและส่งเสริม ผลักดันกิจการต่างๆ ของสถานศึกษา และข้อ 3) การมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคมซึ่งมีปรากฏในหลายมาตราของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เช่น มาตราที่ 8 (2) มีใจความว่าให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตราที่ 9 (6) มีใจความว่า

การมีส่วนร่วมของบุคคลรอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (พีกริ แก้วนวล, 2560)

การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เนื่องด้วยสถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ดังนั้นในการบริหารภายในสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องให้ชุมชนท้องถิ่นและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญที่ทำให้ประชาชนได้ทราบถึงการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เป็นการสร้างความน่าเชื่อถือความมั่นใจ และความนิยมให้เกิดขึ้นในชุมชน นอกจากนี้ยังเป็นการสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชนได้เข้ามาช่วยเหลือเกื้อกูลกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษาและถือเป็นหน้าที่ของประชาชนและชุมชนที่จะต้องให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของชุมชนนั้นๆ นอกจากนี้แล้วในปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วจึงเป็นยุคที่ต้องการสติปัญญา ความรู้และความสามารถจากหลายฝ่ายมาร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา(โสภา วงศ์นาคเพ็ชร, 2553)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาไว้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีความสำคัญในการเสนอแนวคิดและแนวปฏิบัติตามความต้องการของชุมชนมายังสถานศึกษาโดยตรง ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้ตรงกับตามความต้องการของชุมชนนั้นๆ โดยสนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาท และมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาเป็นอย่างมากทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ให้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบการจัดการศึกษา และกำกับส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดขึ้น การติดตามตรวจสอบการจัดการศึกษาเปิดโอกาสให้บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาทำงานเพื่อส่วนรวม และพัฒนาชุมชน สถานศึกษาที่เปิดโอกาสให้ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาจะช่วยให้การดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยเกิดความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษาและชุมชน เกิดประสิทธิภาพส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในชุมชน ดังนั้น จึงถือเป็นความจำเป็น และภาระหน้าที่ของสถานศึกษาที่ต้องมีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนโดยเน้นให้ชุมชนและคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบดังนี้ 1) ผู้แทนผู้ปกครอง 2) ผู้แทนครู 3) ผู้แทนองค์กรชุมชน 4) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5) ผู้แทนศิษย์เก่า 6) ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์หรือผู้แทนองค์กรศาสนา และ7) ผู้ทรงคุณวุฒิ รวมจำนวน 9 - 15 คน จึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการกำกับการดำเนินกิจการของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับกฎหมาย ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานกิจการต่างๆ เป็นตัวแทนของชุมชนในท้องถิ่นที่สามารถรู้สภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชนได้เป็นอย่างดี

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นคณะบุคคลกลุ่มหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 เน้นให้สถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาที่ยึดการพัฒนาคุณภาพให้บรรลุเป้าประสงค์หลักของโรงเรียนที่จะสร้างประชากรที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สภาพปัญหา ความต้องการ และให้ความสำคัญกับการใช้ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาและข้อมูล

สารสนเทศเป็นปัจจัยหลักในการวางแผนร่วมกันระหว่างบุคลากรทั้งภายในและภายนอกที่มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมถึงคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสถานศึกษา จะต้องมีการระดมสมองในการวิเคราะห์ ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เพื่อให้ได้ข้อสรุปในการพัฒนาหรือปรับปรุงการศึกษาของสถานศึกษาที่ตอบสนอง /บรรลุเป้าประสงค์หลักของสถานศึกษา ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรวมถึงสอดคล้องกับนโยบาย ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้สถานศึกษาจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสถานศึกษา เข้ามาร่วมคิดร่วมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าประสงค์เงื่อนไขและภาพแห่งความสำเร็จที่ครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาดังกล่าวต้องมุ่งเน้นกระบวนการสร้างคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษา หรือระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด ในการกำหนดโครงการพัฒนาในแต่ละด้าน ในแผนปฏิบัติการประจำปี ควรตรงกับความต้องการยกระดับคุณภาพของการศึกษาของสถานศึกษาและการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ และมีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องระบุแนวทางการดำเนินการอย่างชัดเจน เหมาะสมและถูกต้องตามหลักวิชาการซึ่งมีหลักการแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาที่สถานศึกษาต้องดำเนินการจัดทำขึ้นโดยความร่วมมือของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1, 2562)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องความต้องการจำเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการการวิจัย ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยมีประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนพระภิกษุหรือองค์กรศาสนาอื่นในพื้นที่ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษา ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,539 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี, 2567) ส่วนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ปีการศึกษา 2567 โดยการเปิดตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) ได้จำนวน 307 คน

2. เครื่องมือวิจัย การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น มี 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา

ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List) ตอนที่ 2 สภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ จำแนกตามสภาพการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม จำนวน 4 ด้าน โดยใช้มาตราวัดแบบ Likert Scale ซึ่งแต่ละคำถามจะมีคำตอบเป็นตัวเลือก 5 ระดับ

ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย ได้แก่ 1) ผู้วิจัยศึกษาระเบียบวิธีเกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม และสร้างแบบสอบถามให้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย 2) นำเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาคุณวุฒิเพื่อพิจารณาตรวจสอบคุณภาพ 3) ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ตามวิธีการของ Rovinelli and Hambleton (อ้างใน สมนึก ภัททิยธนี, 2544) ด้วยเกณฑ์ค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ทุกข้อคำถามได้รับการยอมรับ จากนั้นผู้วิจัยปรับปรุงภาษาให้สมบูรณ์ตามคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ 4) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มทดลองใช้ที่มีบริบทใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ Cronbach (1971) ด้วยเกณฑ์ค่า Cronbach's Alpha มากกว่า 0.70 ขึ้นไป ทั้งนี้ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.971 สามารถนำไปใช้เพื่อทำการเก็บข้อมูลได้ 5) ปรับปรุง ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปแจกกับกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย และส่งแบบสอบถามออนไลน์ ด้วยแบบสอบถามที่สร้างจาก Google Forms

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้ระบบคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการของ Best (1977) เป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด และทำการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นและจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI_{modified}) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558)

สรุปผลการวิจัย

สภาพที่เป็นจริงของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = 0.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.72) ด้านการร่วมดำเนินการ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.78) ด้านการร่วมรับรู้ผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.74) และด้านการร่วมติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.80) ตามลำดับ

สภาพที่ควรจะเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 2.97) เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ด้านการร่วมดำเนินการ ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 2.92) ด้านการร่วมรับรู้ผลประโยชน์ ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 4.94)

ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 3.00) และด้านการร่วมติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 4.95$, S.D. = 3.00) ตามลำดับ

พิจารณาค่าดัชนี $PNI_{modified}$ โดยภาพรวม กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการจำเป็นทุกขั้นตอน $PNI_{modified}$ อยู่ระหว่าง 0.650-0.695 โดยภาพรวม $PNI_{modified}$ 0.667 เมื่อเรียงอันดับรายด้านจากมากไปหาน้อย ตามความต้องการจำเป็น คือ อันดับที่ 1 ด้านการร่วมดำเนินการ ($PNI_{modified} = 0.695$) อันดับที่ 2 ด้านการร่วมรับรู้ผลประโยชน์ ($PNI_{modified} = 0.684$) อันดับที่ 3 มีค่าความต้องการจำเป็นเท่ากัน 2 ด้าน คือ ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ และด้านการร่วมติดตามประเมินผล ($PNI_{modified} = 0.650$) ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนี $PNI_{modified}$ ของสภาพที่เป็นจริง สภาพที่ควรจะเป็น และความต้องการจำเป็นของการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยภาพรวม

	ความต้องการจำเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น			$PNI_{modified}$	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1	ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ	4.23	0.74	มาก	4.95	3.00	มากที่สุด	0.650	3
2	ด้านการร่วมดำเนินการ	4.07	0.80	มาก	4.95	2.92	มาก	0.695	1
3	ด้านการร่วมรับรู้ผลประโยชน์	4.23	0.78	มาก	4.95	2.94	มากที่สุด	0.684	2
4	ด้านการร่วมติดตามประเมินผล	4.25	0.72	มาก	4.95	3.00	มากที่สุด	0.650	3
	รวม	4.20	0.76	มาก	4.95	2.97	มากที่สุด	0.667	

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้
 ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ทั้ง 4 ด้าน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการร่วมดำเนินการ ด้านการร่วมรับรู้ผลประโยชน์ ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ และด้านการร่วมติดตามประเมินผล ตามลำดับ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัด สพป.ปทุมธานี มีความต้องการอย่างยิ่งที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักในบทบาทหน้าที่และความต้องการที่จะเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จของโรงเรียน การที่ทุกด้านของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ "มาก" เป็นการยืนยันแนวคิดการบริหารการศึกษาในยุคใหม่ที่เน้นการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน (Decentralization and Stakeholder Participation) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hoy and Miskel (1991) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของครูอาจารย์ในการศึกษาผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของปารณทัตต์ แสนวิเศษ (2555) ที่ผลการวิจัยพบว่า การเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชน ประกอบด้วย 1) การมีส่วนร่วมในการร่วมคิดและตัดสินใจ

2) การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและร่วมดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมควบคุม ตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน 4) การมีส่วนร่วมในการรับบริการและรับความช่วยเหลือจากโรงเรียน

ด้านการร่วมดำเนินการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เมื่อเรียงอันดับรายด้านจากมากไปน้อยของรายด้าน พบว่า ด้านการร่วมดำเนินการที่พบว่ามีค่า PNIModified สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประจวบ หนูเลี้ยง (2559) ที่พบว่า การจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมควรมียุทธศาสตร์ประกอบ 6 องค์ประกอบ คือ 1) การร่วมคิด 2) การร่วมวางแผน 3) การร่วมดำเนินงาน 4) การร่วมติดตาม 5) การร่วมประเมินผล และ 6) การร่วมในผลประโยชน์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชา สระสม (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมในการบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน มี 5 ลักษณะ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน 3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติและการดำเนินการตามความเชื่อและความศรัทธาในพระพุทธศาสนา 4) การมีส่วนร่วมในการประสานประโยชน์ร่วมกัน 5) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแบบกัลยาณมิตร

ด้านการร่วมรับรู้ผลประโยชน์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เมื่อเรียงอันดับรายด้านจากมากไปน้อยของรายด้าน พบว่า ด้านการร่วมรับรู้ผลประโยชน์ ที่พบว่ามีค่า PNIModified สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาสุชาติ ธมมกาโม (ปิติ) (2560) ที่ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมสำหรับศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ ทำการพัฒนาบนพื้นฐานการบริหารงาน 4 ด้าน คือ วิชาการ บุคคล งบประมาณ และ บริหารงานทั่วไป ภายใต้การมีส่วนร่วม 4 ด้าน คือ 1) ร่วมตัดสินใจ 2) ร่วมปฏิบัติ 3) ร่วมรับประโยชน์ 4) ร่วมประเมินผล

ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เมื่อเรียงอันดับรายด้านจากมากไปน้อยของรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ ที่พบว่ามีค่า PNIModified สูงสุดใน 2 อันดับ คือ อันดับที่ 1 คือ รายข้อที่ 6 คณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทและสิทธิของตนเอง ในการมีส่วนร่วมคิดตัดสินใจ อันดับที่ 2 คือ รายข้อที่ 2 โรงเรียนมีการสื่อสารและชี้แจงให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบถึงผลการตัดสินใจ เหตุผลประกอบ และแนวทางการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของศรีวรรณ เกียรติสุรนนท์ (2554) ที่ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรเอกชน จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีความสมบูรณ์ถูกต้องเหมาะสม ปฏิบัติได้และสถานศึกษาได้รับประโยชน์ ซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการจากองค์กรเอกชนเข้าร่วมบริหารจัดการใน 6 ฝ่าย คือ วิชาการ งบประมาณ บริหารงานบุคคล บริหารงานทั่วไป ระดมเงินทุนเพื่อพัฒนาสถานศึกษาและประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลการจัดการของ สถานศึกษา โดยมีการร่วมกันกำหนดหน้าที่ของแต่ละฝ่ายที่ส่งผลมาจากการร่วมตัดสินใจ

ด้านการร่วมติดตามประเมินผล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เมื่อเรียงอันดับรายด้านจากมากไปน้อยของรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ ที่พบว่ามีค่า PNIModified สูงสุดใน 2 อันดับ คือ อันดับที่ 1 คือ รายข้อที่ 4 คณะกรรมการสถานศึกษา รับทราบได้ว่าโรงเรียนมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานด้านต่างๆ อันดับที่ 2 คือ รายข้อที่ 3

คณะกรรมการสถานศึกษา รับทราบได้ว่าโรงเรียนนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการจัดการศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของบุญเจิด สุขอภิรมย์ (2553) ที่พบว่า บทบาทของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนกับการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี มีระดับการมีส่วนร่วมและระดับความต้องการที่จะมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน ในการแก้ปัญหาการดำเนินงานโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการศึกษาประถมศึกษาจังหวัดราชบุรีโดยใช้การร่วมติดตามประเมินผล

ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี และสถานศึกษาในสังกัด ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมและการสนับสนุนเชิงระบบ โดยเน้นไปที่สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ ครูที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นเร่งด่วนตามลำดับ ควบคู่กับการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ร่วมกันภายในโรงเรียน เพื่อเสริมสร้างครูให้มีภาวะผู้นำเชิงวิชาชีพที่ยั่งยืนได้

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ ความต้องการจำเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สำคัญใน 4 มิติหลัก ได้แก่ ด้านการร่วมดำเนินการ ด้านการร่วมรับรู้ผลประโยชน์ ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ และด้านการร่วมติดตามประเมินผล ดังนี้

1. ด้านการร่วมดำเนินการ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เมื่อเรียงอันดับรายด้านจากมากไปน้อยของรายด้าน พบว่า ด้านการร่วมดำเนินการ ที่พบว่ามีค่า PNIModified สูงสุด

2. ด้านการร่วมรับรู้ผลประโยชน์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เมื่อเรียงอันดับรายด้านจากมากไปน้อยของรายด้าน พบว่า ด้านการร่วมรับรู้ผลประโยชน์ ที่พบว่ามีค่า PNIModified สูงสุด

3. ด้านการร่วมคิดตัดสินใจ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เมื่อเรียงอันดับรายด้านจากมากไปน้อยของรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ที่พบว่ามีค่า PNIModified สูงสุดใน 2 อันดับ คือ อันดับที่ 1 คือ รายข้อที่ 6 คณะกรรมการสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทและสิทธิของตนเอง ในการมีส่วนร่วมคิดตัดสินใจ อันดับที่ 2 คือ รายข้อที่ 2 โรงเรียนมีการสื่อสารและชี้แจงให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบถึงผลการตัดสินใจ เหตุผลประกอบ และแนวทางการดำเนินงาน

4. ด้านการร่วมติดตามประเมินผล มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ในการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เมื่อเรียงอันดับรายด้านจากมากไปน้อยของรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ที่พบว่ามีค่า PNIModified สูงสุดใน 2 อันดับ คือ อันดับที่ 1 คือ รายข้อที่ 4 คณะกรรมการสถานศึกษา รับทราบได้ว่าโรงเรียนมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงานด้านต่างๆ อันดับที่ 2 คือ รายข้อที่ 3

คณะกรรมการสถานศึกษา รับทราบได้ว่าโรงเรียนนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุง พัฒนาการจัดการศึกษา สรุปดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์กรความรู้การวิจัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
  - 1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษา ควรนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษา
  - 1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการนำรูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ไปใช้ในการจัดการศึกษาหมายถึงการบริหารที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมคิดร่วมตัดสินใจร่วมวางแผนร่วมทำงานจึงก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันผู้ผูกพันผูกมัดและตกลงใจร่วมกันในการบริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ คือ

1.2.1 การร่วมคิดตัดสินใจให้คำปรึกษาหารือในการดำเนินงาน การคัดเลือกบุคลากร กำหนดระเบียบข้อบังคับ ดูแลสภาพแวดล้อม พัฒนาศักยภาพบุคลากร ประสานการทำงานร่วมกัน นำเสนอ เทคนิคใหม่ๆ ประสานโรงเรียนใกล้เคียงเพื่อพัฒนาผู้เรียน สร้างการทำงานอย่างเป็นระบบเป็นทีม สร้างความ เข้าใจ หน่วยงาน ลดความขัดแย้งสร้างความสุข ปรึกษาหารือเพื่อช่วยตัดสินใจ โดยมีกรรมการที่ปรึกษาและมีส่วน ร่วมในการคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำงาน

1.2.2 การร่วมดำเนินการขับเคลื่อนไปสู่ทิศทางและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ประชุม ร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียนให้ดีขึ้น พัฒนาการเรียนการสอน ร่วมเสนอปัญหา และทางแก้ไข รับรู้ข่าวสาร การดำเนินการต่างๆทุกมิติ ตรวจสอบ ปลูกขวัญสร้างกำลังใจ สร้างบรรยากาศดีๆ นำเสนอเทคโนโลยีใหม่ๆ มา ปรับใช้ การเสนอการนำเอาคุณธรรมมาสอดแทรกทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อสร้างความอบอุ่นสามัคคี สร้าง วัฒนธรรมใหม่ในองค์กร เห็นชอบและมอบหมายให้ดำเนินการตามแผนงาน ทำตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด จนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย

1.2.3 การร่วมรับรู้ผลประโยชน์รับรู้ผลประโยชน์ของการดำเนินการให้ความรู้และ นำเสนอโครงการต่างๆให้คำปรึกษาแสดงความคิดเห็นในการพัฒนารับรู้การใช้งบประมาณรายปี พัฒนาการ เรียนของนักเรียน ให้คำแนะนำให้ความรู้และและปรับทัศนคติ ที่ตรงกัน จัดหาทุนเพิ่มเติมเพื่อดำเนินงาน จัดสั่งงบตามลำดับความจำเป็น โกล่เกลี่ยเมื่อเกิดปัญหาขัดแย้งในงบประมาณ ตรวจสอบความโปร่งใส ดูแล ผลประโยชน์ส่วนรวม ของคณะกรรมการศึกษาได้ทำร่วมกันในการบริหารจัดการดำเนินการไปสู่เป้าหมายร่วมกัน

1.2.4 การร่วมติดตามประเมินผลดำเนินการสนับสนุนการเรียนรู้อของผู้เรียนเป็นสำคัญ ตั้งแต่การตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงาน ดูแลผลประโยชน์สถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินงาน เก็บข้อมูลเชิงสถิติ สร้างสามัคคีในการบริหารสถานศึกษารับรู้ผลการประเมินรวมและเสนอแก้ไขอย่างอิสระ เลือกแบบการประเมินที่เหมาะสม แนะนำช่วยเหลือแก้ปัญหาในการประเมิน ออกแบบวิธีประเมินทดสอบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น อปรีทานิยธรรม ทสบาร์มี และ ไตรสิกขา เป็นต้น มาใช้ร่วมกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ

2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ที่มีต่อการบริหาร แบบมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ

2.3 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารแบบมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ

เอกสารอ้างอิง

- นุชา สระสม. (2560). การมีส่วนร่วมในการบริหารแบบบ้าน วัด โรงเรียน ของโรงเรียนวัด สังกัด กรุงเทพมหานคร. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประจวบ หนูเลี้ยง. (2559). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษา แบบมีส่วนร่วมของจังหวัดพัทลุง. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น.
- ปารณทัตต์ แสนวิเศษ. (2555). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา: การสร้างทฤษฎีจากฐานราก. ดุษฎีนิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พระมหาสุชาติ ธมมกาโม (ปิติ). (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 13. ดุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสุนทร วรสาโร จันทรโฑ. (2553). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของบุคลากรโรงเรียนพระปริยัติ ธรรมแผนกสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พีกรี้ แก้วนวน. (2560). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ศรีวรรณ เกียรติสุนนท์. (2554). การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรเอกชน จังหวัดศรีสะเกษ. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). การวัดผลการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กานสินธุ์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (2567). โครงสร้างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. แหล่งที่มา <http://www.pathum1.go.th/> สืบค้นเมื่อ 10 มิถุนายน 2567.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. (2567). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. ปทุมธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. (2567). ระบบสารสนเทศ Big Data ข้อมูลจำนวนบุคลากร. แหล่งที่มา https://lookerstudio.google.com/u/0/reporting/30a55291-25f3-4de2-85b0-03cf2e5120d3/page/p_cg61er9w7c?s=l1ueu9zWeDg สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2567.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). แนวการดำเนินงานของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 3 (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- โสภา วงษ์นาคเพ็ชร. (2553). การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Best, J. W. (1977). *Research in education*. 3rd edition. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Cronbach, L. J. (1971). *Essentials of psychological testing*. 4th edition. New York, NY: Harper & Row.
- Hoy, K. W. and G.C. Miskel. (1991). *AI Administration: Theory, Research and Practice*, 6th ed. New York: McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Likert, R. (1967). The method of constructing an attitude scale. In M. Fishbein, *Reading in attitude theory and measurement*. New York: Wiley & Sons.